



Brandsäkert hem®

Riktlinjer för Brandsäkert hem® 2010:1

Inledning

Dessa riktlinjer anger de krav som ska uppfyllas för att en boendemiljö ska kunna kategoriseras som Brandsäkert hem[®]. Avsikten är att riktlinjerna ska kunna tillämpas på alla typer av boenden, både enfamiljs- och flerfamiljsbostad. Riktlinjerna innehåller de obligatoriska krav som Brandskyddsföreningen anser vara skäligt i en bostad. Utöver detta ges förslag på utrustning och åtgärder för att ytterligare förbättra brandskyddet. Riktlinjerna tar inte med byggnadstekniska aspekter, utan det förmodas att byggnaderna som sådana uppfyller de krav som anges i gällande byggregler.

Konceptet Brandsäkert hem[®] bygger på insikt, kunskap och motivation och att de krav som anges i dessa riktlinjer gäller över tid. Genom att vara medveten om de brandrisker som kan förekomma i hemmet, samt att underhålla och kontrollera den utrustning som finns för brandskyddet, är man väl förberedd om en brand ändå skulle uppstå.

Användandet av symbolen, utöver enskilt bruk, får endast ske efter tecknande av separat nyttjanderättsavtal med Brandskyddsföreningen.

Omfattning

Dessa riktlinjer specificerar de krav som ingår i Brandsäkert hem[®], men riktlinjerna tar också upp förslag på utrustning och åtgärder för att ytterligare höja brandsäkerheten.

Definitioner

I dessa riktlinjer gäller följande definitioner:

Boendesprinkler

Vattensprinklersystem för boendemiljö i syfte att ge ökat skydd mot personskador och dödsfall.

Brandvarnare

Med brandvarnare avses en anordning som fortlöpande kan registrera kännetecknen på rök från en begynnande brand och avge en larmsignal.

Byggnadstekniskt brandskydd

Byggnadstekniska åtgärder för att förhindra brands uppkomst och/eller begränsa skadorna till följd av brand. Exempel på byggnadstekniskt brandskydd är branddörrar och ytskiktshandling av väggar och tak.

Handbrandsläckare

Behållare som innehåller släckmedel för att släcka en mindre brand. Olika typer av handbrandsläckare finns där de delas in i användningsområde och effektivitetsklasser. Släckmedel kan vara vatten, skum, koldioxid eller pulver. Gemensamt för alla handbrandsläckare är att de ska vara bärbara.

Risk

Sammanvägd bedömning av sannolikheten för och konsekvenserna av en oönskad händelse, i detta fall brand.

Brandsäkert hem[®] – baskrav

1. Teknisk utrustning

1.1 Brandvarnarsystem

Alternativ 1

Bostaden ska förses med nätanslutna brandvarnare med inbyggd batteribackup.

- Varje våningsplan ska ha minst en brandvarnare.
- Varje brandvarnare får skydda högst 60 m².
- Avståndet mellan brandvarnarna får inte vara längre än 12 meter.
- Brandvarnare ska monteras minst 50 cm från vägg och placeras så att sovande personer kan väckas av signalen.
- Brandvarnarna ska i övrigt placeras enligt tillverkarens anvisningar och anpassas till byggnadens eller bostadens planlösning.
- Brandvarnarna kan vara av optisk eller joniserande typ.
- När fler än en brandvarnare installeras bör båda ovanstående typer förekomma.
- Brandvarnarna ska uppfylla SS-EN 14604.

Alternativ 2

Bostaden ska vara försedd med nätanslutet branddetekteringssystem med batteribackup och ledningsanslutna detektorer.

- Varje våningsplan ska ha minst en rökdetektor och ett akustiskt larmdon.
- Varje rökdetektor får skydda högst 60 m².
- Avståndet mellan rökdetektorerna får inte vara längre än 12 meter.
- Rökdetektorerna ska monteras minst 50 cm från vägg.
- Larmdon ska placeras så att sovande personer kan väckas av signalen. Detta anses uppfyllt om larmdon placeras enligt tabell.

| Ljudnivå larmdon vid 1 meter | Antal dörrar mellan larmdon och säng | Maximalt tillåtet avstånd mellan larmdon och sovrum |
|------------------------------|--------------------------------------|---|
| 90 dB(A) | Ingen dörr | 12 meter |
| | 1 | 4 meter |
| | 2 | Ej acceptabelt |
| 95 dB(A) | Ingen dörr | 16 meter |
| | 1 | 6 meter |
| | 2 | 2 meter |
| 100 dB(A) | Ingen dörr | 32 meter |
| | 1 | 12 meter |
| | 2 | 4 meter |

- Rökdetektorer och larmdon ska i övrigt placeras enligt tillverkarens anvisningar och anpassas till byggnadens eller bostadens planlösning.
- Rökdetektorerna kan vara av optisk eller joniserande typ.
- När fler än en rökdetektor installeras bör båda ovanstående typer förekomma.
- Rökdetektorerna ska uppfylla SS-EN 54-7.
- Larmdonen ska uppfylla SS-EN 54-3 eller SSF 1014.
- Systemet ska avge felsignal vid fel i ledningsnät eller strömförsörjning.

- Systemet ska kunna avge larmsignal under minst 10 minuter efter ett strömavbrott på 24 timmar.
- Centralutrustningen ska uppfylla SSF 1014 eller SS-EN 54-2.
- Om systemet kombineras med inbrottsdetektering får rökdetektorerna inte frångöras vid avlarmning av inbrottsdetektorer.

Alternativ 3

Bostaden ska vara försedd med branddetekteringssystem med intern radioöverföring med larmöverföring till certifierad larmcentral enligt SSF 140.

- Varje våningsplan ska ha minst en rökdetektor.
- Varje rökdetektor får skydda högst 60 m².
- Avståndet mellan rökdetektorerna får inte vara längre än 12 meter.
- Rökdetektorerna ska monteras minst 50 cm från vägg.
- Larmdon ska placeras så att sovande personer kan väckas av signalen. Detta anses uppfyllt om larmdon placeras enligt tabell.

| Ljudnivå larmdon vid 1 meter | Antal dörrar mellan larmdon och säng | Maximalt tillåtet avstånd mellan larmdon och sovrum |
|------------------------------|--------------------------------------|---|
| 90 dB(A) | Ingen dörr | 12 meter |
| | 1 | 4 meter |
| | 2 | Ej acceptabelt |
| 95 dB(A) | Ingen dörr | 16 meter |
| | 1 | 6 meter |
| | 2 | 2 meter |
| 100 dB(A) | Ingen dörr | 32 meter |
| | 1 | 12 meter |
| | 2 | 4 meter |

- Rökdetektorer och larmdon ska i övrigt placeras enligt tillverkarens anvisningar och anpassas till byggnadens eller bostadens planlösning.
- Rökdetektorerna kan vara av optisk eller joniserande typ.
- När fler än en rökdetektor installeras bör båda ovanstående typer förekomma.
- Rökdetektorerna ska uppfylla SS-EN 54-7.
- Larmdonen ska uppfylla SSF 1014 eller SS-EN 54-3.
- Centralutrustningen ska uppfylla SSF 1014, larmklass R.
- Om systemet kombineras med inbrottsdetektering får rökdetektorerna inte frångöras vid avlarmning av inbrottsdetektorer.

Alternativ 4

Bostaden ska vara försedd med minst en brandvarnare i varje rum, kök och badrum kan undantas. Brandvarnarna ska vara sammankopplade på ett sådant sätt så att om en brandvarnare avger signal ska samtliga brandvarnare aktiveras.

- De sammankopplade brandvarnarna kan vara av trådansluten eller trådlös (radio) typ.
- Batteridrivna brandvarnare accepteras.
- Varje våningsplan ska ha minst en brandvarnare.
- Varje brandvarnare får skydda högst 60 m².
- Avståndet mellan brandvarnarna får inte vara längre än 12 meter.

- Brandvarnare ska monteras minst 50 cm från vägg.
- Brandvarnarna ska i övrigt placeras enligt tillverkarens anvisningar och anpassas till byggnadens eller bostadens planlösning.
- Brandvarnarna kan vara optiska eller joniserande eller en kombination av dessa typer.
- Brandvarnarna ska uppfylla SS-EN 14604.

1.2 Handbrandsläckare

I bostaden ska minst en 6 kg pulversläckare med effektivitetsklass 43A 233BC finnas. Handbrandsläckaren ska vara uppsatt med bifogad uppfästningsanordning så att bärhandtag hamnar cirka 90 cm över golvet. Handbrandsläckaren ska placeras i anslutning till ordinarie ingång och vara lätt åtkomlig.

Handbrandsläckaren ska uppfylla kraven i SS-EN 3 och vara certifierad av ackrediterat certifieringsorgan.

1.3 Brandfilt

I bostaden ska det finnas en brandfilt som är minst 120 x 180 cm. Brandfilten ska vara utförd enligt SS-EN 1869. Den ska sitta i särskild hållare och vara uppsatt på en plats där den är snabbt tillgänglig.

1.4 Automatisk övervakning av kökspis

Köksspisen ska vara försedd med ett system som stänger av spisen innan en brandfarlig situation uppstår. Systemet kan utgöras av antingen en av följande anordningar eller en kombination av dessa.

- Temperatursensor. Elförsörjningen bryts när temperaturen i stek- och kokområdet uppnår en förinställd temperatur.
- Rörelsesensor. Elförsörjningen till spisen bryts om samtliga personer lämnar rummet där spisen är placerad. Tiden fram till brytning kan förinställas.
- Rökdetektor. Elförsörjningen till spisen bryts när rökdetektorn aktiveras. Rökdetektorn ska vara placerad i samma rum som spisen.

Systemets tillförlitlighet ska säkerställas genom att kraftförsörjningen till spisen bryts om kraftförsörjningen till anslutna sensorer/detektorer enligt ovan upphör.

Produkterna ska uppfylla Hjälpmedelsinstitutets baskrav för spisvakter, 21 51 15 övervakningssystem, kapitel 5, och bör även uppfylla övriga kapitel i tillämpliga delar.

1.5 Drift- och skötselinstruktioner

Drift- och skötselinstruktioner för den brandtekniska utrustningen som finns i bostaden ska finnas och tillhandahållas av leverantör. Det gäller till exempel brandvarnare/brandlarm-system, handbrandsläckare, boendesprinkler, utrymningsstege och eldstäder. De bör förvaras lätt tillgängligt, förslagsvis i boendepärm eller liknande.

2. Utbildning och information

2.1 Utbildning

En utbildning ska genomföras för varje bostad där minst en person i hushållet ska delta.

Utbildningen ska genomföras av en av Brandskyddsföreningen certifierad instruktör.

Utbildningen ska innehålla en teoretisk del där följande ämnesområden ingår:

- Brandstatistik
- Grundläggande brandteori
- Brandrisker i hemmet och förebyggande åtgärder
- Byggnadens inbyggda brandskydd
- Handbrandsläckarens funktion
- Brandvarnarens provning och funktion
- Hur ska utrymning ske?
- Hur larmas räddningstjänsten och vad sker när de kommer fram?
- Första hjälpen vid brännskador

Utbildningens längd bör omfatta minst 2 timmar. Efter genomgången utbildning erhålls ett utbildningsbevis.

Utbildningen bör kompletteras med en praktisk del, där varje elev ska genomföra en släckinsats med handbrandsläckare och brandfilt:

Utbildningsmaterial

Utbildningen ska genomföras med Brandskyddsföreningens särskilt framtagna utbildningsmaterial. Utöver detta material får endast information angående den lokala räddningstjänstens organisation och förmåga förekomma.

Elevdokumentation

Elevdokumentationen utgörs av informationsbroschyren ”Skydda ditt hem mot brand och olyckor”, som är framtagen av Brandskyddsföreningen. Varje deltagande hushåll får ett exemplar.

2.2 Informationsmaterial

Informationsmaterialet består av informationsbroschyren ”Skydda ditt hem mot brand och olyckor”. Informationsmaterialet bör förvaras lätt tillgängligt, förslagsvis i boendepärm eller liknande. Informationsmaterialet ger svar på frågor som till exempel hur man ska bete sig vid brand- och rökutveckling i sin egen bostad eller hos grannen, hur man larmar räddningstjänst, polis och ambulans och hur man utrymmer.

Brandsäkert hem[®] – tillvalsutrustning

Nedan följer förslag på tillvalsutrustning som kan komplettera, men inte ersätta, de utrustningskrav som anges i baskraven. Syftet med dessa tillval är att ytterligare höja brandsäkerheten i bostaden.

1. Boendesprinkler

De flesta dödsbränder, både i Sverige och utomlands, inträffar i bostäder. Många av dessa skulle kunna förhindras om boendesprinkler införs. Men inte bara liv kan räddas utan också stora egendomsvärden. Boendesprinklers främsta uppgift är att rädda liv genom att skydda mot övertändning.

Boendesprinkler bör utformas enligt Brandskyddsföreningens rekommendation ”Installation av boendesprinkler”.

2. Utrymningsstege

En fast eller utfällbar utrymningsstege kan monteras för att användas vid utrymning av bostadsrum upp till 5 meter ovanför marknivån.

3. Extra handbrandsläckare

En förhöjd brandskyddsnivå kan erhållas genom att komplettera med ytterligare handbrandsläckare. Dessa kompletterande handbrandsläckare kan innehålla annat släckmedel än pulver och vara av en lägre effektivitetsklass än 43A 233BC.

Handbrandsläckaren ska uppfylla kraven i SS-EN 3 och vara certifierad av ackrediterat certifieringsorgan.